O „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Nr. 269 Duminică 1 Octombrie 1939
12 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Combaterea speculei ilicite

Măsurile ce s'au luat de către autoritățile municipale și urbane în vederea înlăturării scumpetei articolelor alimentare și a combaterei speculei ilicite, prin fixarea prețului pâinei și afișarea de către comercianții detailiști a listelor de prețuri cuprinzând toate mărfurile declarate de necesitate generală, sunt îndreptățite și impuse de împrejurări.

Nu este niciun motiv întemeiat pentru urcarea prețurilor articolelor alimentare și a mărfurilor de necesitate generală, când dispunem de stocuri suficiente în țară, iar aprovizionarea populației este asigurată în condiții normale.

Avem rezerve de grâu și cantități suficiente de porumb și leguminoase. Fabricile de zahăr pot satisface în condițiuni normale, consumul intern.

Aprovizionarea cu mărfuri din afară ce intră în categoria celor necesare, a început să se facă ca și înainte de izbucnirea războiului. Așa, de ex. articolele zise „coloniale" continuă să sosească cu vasele de comerț din țările mediteraneene, în cantități mari, așa că piața internă este îndeajuns de aprovizionată. Cum navigațiunea vaselor în Mediterana, Marmara și Marea Neagră nu întâmpină neajunsuri, iar statele neutre, pe baza drepturilor lor ce sunt asigurate prin dispozițiile regimului neutralității, transporturile comerciale pe mări și pe uscat, așa că numai statele beligerante suferă mai mult consecințele stării de război.

In ce privește specula ilicită, legea ce s'a pus în aplicare de curând, este binevenită, căci nu se poate îngădui, nici în vremuri normale, exploatarea populației nevoiașe de către o parte din comercianții ce urmăresc câștiguri mai mari prin urcarea nejustificată a prețurilor articolelor alimentare și de primă necesitate. O reglementare a acestor prețuri, prin luarea în seamă a prețurilor de cumpărare fracturat a fost, deci, o necesitate de primul ordin; după cum sancționarea celor ce practică specula ilicită, o datorie din partea autorităților publice, spre a stăvili tendințele de scumpete a vieței. Se impune, deci, aplicarea strictă a legei speculei ilicite și raționalizarea comerțului.

DEMISIA CABINETULUI PREZIDAT DE D. GENERAL GH. ARGEȘANU

Membrii guvernului, prezidat de d. general Gh. Argeșanu, s'au întrunit Joi la ora 19 la președinția consiliului de miniștri.

D. general Argeșanu, președintele consiliului de miniștri, a anunțat membrilor guvernului că va prezenta M. S. Regelui demisiunea întregului cabinet. A mulțumit tuturor membrilor guvernului pentru neobosita muncă depusă în timpurile grele prin care toată lumea trece.

D. ministru Iamandi, în numele tuturor membrilor guvernului, a relevat că d. general Argeșanu a luat conducerea guvernului în împrejurări ce erau socotite tulburi și a dus la bun sfârșit însărcinarea luată.

NOUL GUVERN S'A CONSTITUIT SUB PREȘEDINȚIA D-LUI C. ARGETOIANU

D. general Gh. Argeșanu, președintele consiliului de miniștri, a prezentat M. S. Regelui demisia întregului guvern.

Demisia a fost primită.

Majestatea Sa Regele a însărcinat cu formarea guvernului pe d. Constantin Argetoianu, consilier regal, președinte al Senatului.

La ora 21 miniștrii au depus jurământul înaintea Majestății Sale Regelui, la Palatul Cotroceni.

Guvernul a fost astfel constituit:

Constantin Argetoianu, Consilier Regal, președinte al Senatului, președinte al Consiliului de miniștri.

Victor Slăvescu, ministrul înzestrării armatei.

Victor Iamandi, ministrul justiției.

Ing. Ion Bujoiu, ministrul economiei naționale.

Silviu Dragomir, ministru secretar de stat, însărcinat cu conducerea minorităților.

Mihail Ghelmegeanu, ministrul lucrărilor publice și comunicațiilor.

Mitiță Constantinescu, guvernator al Băncii Naționale, ministrul finanțelor.

G-ral adj. Paul Teodorescu, ministrul aerului și marinei.

D. C. ARGETOIANU
Președintele Consiliului de miniștri

Mihail Ralea, ministrul muncii.

Medic general dr. N. Marinescu, ministrul sănătății și asistenței sociale.

Petre Andrei, ministrul educațiunii naționale.

Grigore Gafencu, ministrul afacerilor străine.

Nicolae Zigre, ministrul cultelor și artelor.

Prof. N. D. Cornățeanu, ministrul agriculturii și domeniilor.

Traian Pop, ministru, secretar de stat însărcinat cu întocmirea inventarului avuțiilor publice.

General Gabriel Marinescu, ministru secretar de stat însărcinat cu ordinea publică.

General Ioan Ilcuș, ministrul apărării naționale.

Alex. Radian, ministru secretar de stat însărcinat cu propaganda.

N. Ottescu, ministrul internelor.

C. C. Giurescu, ministru secretar de stat însărcinat cu organizarea „Frontului Renașterii Naționale".

Mihai Șerban, subsecretar de stat pe lângă ministerul agriculturii și domeniilor.

Mihail Măgureanu, subsecretar de stat pe lângă președinția consiliului de miniștri.

D. V. Țoni, subsecretar de stat pe lângă ministerul educațiunii naționale.

Ion Marin Sadoveanu, subsecretar de stat pe lângă ministerul cultelor și artelor.

General adj. Gh. Mihail, subsecretar de stat pe lângă ministerul apărării naționale.

Victor Jinga, subsecretar de stat pe lângă ministerul economiei naționale.

Coriolan Băran, subsecretar de stat pe lângă ministerul internelor.

August Filip, subsecretar de stat pe lângă președinția consiliului de miniștri.

NOUL GUVERN E TOT O EMANAȚIE A FRONTULUI RENAȘTERII NAȚIONALE

Guvernul prezidat de d. C. Argetoianu a păstrat la departamentele cele mai importante, cu excepția ministerului de interne, aceiași titulari ai fostului cabinet.

Prin decretul de numire a noului guvern s'au mai creat trei departamente și anume: ministerul ordinei publice, al cărui titular este d. general Gabriel Marinescu; ministerul propagandei, condus de d. Al. Radian și ministerul privind organizarea „Frontului Renașterii Naționale" încredințat d-lui profesor C. Giurescu, fost rezident regal al ținutului Dunărea de jos.

La ministerul de interne a fost numit titular d. N. Ottescu, fost rezident regal al ținutului Marea.

Un subsecretar de stat nou, d. August Filip, a fost numit la președinția consiliului de miniștri.

Nu mai fac parte din noul guvern d. Eugen Titeanu, care a condus subsecretariatul de stat al propagandei și păr. Nae Popescu, fost subsecretar de stat la ministerul cultelor.

Păstrarea aproape identică a aceleiași formațiuni ministeriale, precum și numirea unui ministru însărcinat cu organizarea „Frontului Renașterii Naționale", denotă că noul guvern, ca și precedentul, este o emanație a Frontului și își va desfășura activitatea în același cadru de până acum, pe baza principiilor înscrise în programul „Frontului Renașterii Naționale".

Formidabilă explozie intr'o fabrică de muniții din Anglia

Londra, 28 (Rador). — O formidabilă explozie s'a produs la o fabrică de explozibile din nordul Angliei.

Agenția „Reuter" arată că prima explozie a fost urmată încă de alte două.

Bubuitura a fost auzită pe o rază de cel puțin 25 km.

Corespondentul agenției „Stefani" arată că în această explozie au căzut 15 morți și șase răniți.

Agenția „Reuter" spune că numărul răniților pare să fie mai mare de șase.

Alt vas sued ez scufundat de un submarin

Oslo, 28 (Rador). — Cargobotul suedez „Nyland" de 3.325 tone s'a scufundat, azi dimineață, în afara apelor teritoriale norvegiene, în largul portului Stavanger.

Corespondentul agenției „Havas" crede că vasul ar fi fost atacat de un submarin străin.

Echipagiul compus din 28 oameni a fost salvat.

Vaporul „Nyland" era trecut în registrele portului Gothenburg.

*

Oslo, 28 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Membrii echipagiului depe cargobotul suedez „Nyland" au declarat că vasul a fost torpilat de un submarin german.

Vas portughez oprit de un submarin ger man

Lisabona, 28 (Radar). — *Vasul portughez de pescuit moruni „Labrador" a fost oprit în largul coastelor portugheze de un submarin german pe când se îndreapta din Terra Nova.*

După ce a fost supus unei inspecții amănunțite, „Labrador" a fost lăsat să-și continue drumul.

D. C. Argetoianu, noul președinte al consiliului de miniștri, însoțit de d. Gr. Gafencu, ministrul externelor, coborînd scările Palatului Regal, după depunerea jurământului.

Un comentariu autorizat german în legătură cu declarațiile d-lui Chamberlain cu privire la blocadă

Berlin, 28. (Rador). — *„Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz", comentând declarațiile d-lui Chamberlain în Camera Comunelor, scrie că ministerul economic britanic a fost întemeiat acum doi ani, după mărturisirile primului ministru englez, spre a pregăti măsurile menite a sdruncina sistemul economic german.*

In acest scop, scrie ziarul, Anglia duce un război al înfometării. Ea a introdus în lista de contrabandă o serie de produse a căror confiscare ar fi admisibilă, după dreptul internațional, numai dacă ele ar fi destinate armatelor germane.

D. Chamberlain se scuză, pretinzând că blocusul maritim se aseamănă cu un asediu terestru. Niciodată nu s'a gândit nimeni să ceară comandantului, care asediază, ca el să lase să treacă alimente în orașul asediat.

Ziarul arată că dacă s'ar admite ideia că o țară beligerantă trebue considerată și tratată ca un oraș asediat, măsurile admisibile față de un oraș asediat ar trebui extinse asupra țării întregi și nu ar mai exista „orașe deschise", „obiecte fără caracter militar" și „populații civile", deși după declarațiile britanice dela începutul războiului, acestea trebue să fie respectate de ambele părți.

Transatlanticul „Bremen" se află in portul Murmansk din Oceanul Inghețat de Nord

Londra, 28 (Rador). — Agenția „Reuter" află din Copenhaga că marinarii sosiți azi în portul suedez Limeann declară că au văzut transatlanticul „Bremen" ancorat în portul rusesc Murmansk, în Oceanul Inghețat de Nord.

D. N. OTTESCU

D. ALEX. RADIAN

D. C. GIURESCU

Situația Statelor baltice

Diferendul dintre Rusia Sovietică și Estonia. — Chestia insulelor din marea Baltică

de R. SEIȘANU

In urma diferendului intervenit între Rusia Sovietică și Estonia, din cauza condițiilor în care un submarin polon refugiat și reținut pe baza obligațiilor neutralității în portul Tallin de pe coasta estoniană, a reușit să recâștige libertatea — diferend ce s'a agravat apoi prin torpilarea unui vas de război rus în apele Balticei — s'a anunțat că guvernul din Moscova ar fi cerut următoarele garanții:

1) Estonia să cedeze Rusiei sovietice insulele Oesel și Dago situate la intrarea golfului Riga;

2) Estonia să recunoască dreptul de staționare și patrulare al unor vase de război sovietice în porturile sale; ca și controlul comerțului său exterior de către agenții calificați ai guvernului din Moscova.

Nu știm întru cât aceste cereri corespund punctului de vedere al guvernului sovietic.

Fapt este că, până acum, diferendul dintre marea republică rusă sovietică și mica republică estoniană, — care are o suprafață de 47.550 kmp. cu o populație de 1.350.000 loc. —, n'a fost încă aplanat.

Cu acest prilej, s'a pus în discuție, atât situația celor trei state baltice dela sudul golfului finlandic — Estonia, Letonia și Lituania —, cât și aceea a insulelor din marea Baltică, interesante din punctul de vedere strategic: insulele Aland, finlandeze și insulele Oesel și Dago, estoniene.

Reamintim, că insulele Aland au fost obiect de litigiu între Suedia și Finlanda, după sfârșitul războiului mondial și Consiliul Societății Națiunilor, care s'a considerat în drept să se pronunțe în această chestiune, a recunoscut „interesul particular pe care Rusia îl acordă soartei insulelor Aland și a observat că dorește să asculte și vocea sa atunci când ea va fi ieșit din starea excepțională în care se găsește azi".

Cu toată această rezervă, Consiliul Societății Națiunilor a atribuit aceste insule, Finlandei.

Celelalte state baltice, Estonia, Letonia și Lituania, s'au constituit după războiul mondial și au fost recunoscute de jure, atât de către puterile victorioase, cât și de Germania și Rusia Sovietică, prin tratatele din 1920.

Se poate însă desprinde din evenimentele ce s'au petrecut cu câteva luni mai înainte de constituirea acestor state, care a fost politica orientală a Germaniei și în special ce a urmărit ea în ținuturile baltice; și care a fost politica Rusiei sovietice în aceeași epocă, în chestiunile baltice.

Apreape de sfârșitul războiului mondial, conducătorii politici și militari ai Germaniei au urmărit să formeze un ducat al Curlandei, care să fie unit cu regatul Prusiei printr'o uniune personală și un stat baltic în vecinătatea sa, constituit din teritoriile Letoniei și Estoniei. Bineînțeles că și statul baltic proectat ar fi fost sub influența și dominația germană.

In acest scop, mareșalul Hindenburg a semnat decretul din 17 Iulie 1918, în care s'au prevăzut dispoziții pentru colonizarea Curlandei cu supuși germani; exproprierea a trei părți din domeniile marilor proprietari balți și anularea pe o durată de 30 ani a validității dreptului privat baltic relativ la contractele fonciare. Odată cu proectele relative la crearea ducatului Curlandei și a statului baltic, format din reuniunea Estoniei cu Letoniei, conducătorii politici și militari ai Germaniei voiau să restitue Rusiei teritoriul numit Latgalia, cu scopul de a da iredentismului polon o altă direcție.

Proectele acestea nu s'au putut realiza în urma înfrângerii Germaniei în toamna anului 1918.

Sub aripa principiului naționalităților și a liberei determinări, estonienii, letonienii și lituanienii au proclamat independența lor și prin reprezentanții lor din consiliile naționale au căutat să obțină din partea Conferinței păcii dela Paris recunoașterea existenței statelor baltice.

Activitatea politică a Consiliului național leton a fost întreruptă de intrarea trupelor sovietice în Letonia, care au ocupat această țară până la 22 Mai 1919, când au fost nevoite să o evacueze.

Germanii au încercat, cu o armată sub conducerea generalului Bermondt să reocupe țările baltice; dar, în urma intervenției forțelor navale franco-engleze din Baltica, ei au renunțat la orice acțiune. După aceea, atât Germania, cât și Rusia sovietică au recunoscut noile state baltice.

Dela intrarea lor în formația statelor europene, Estonia, Letonia și Lituania au făcut sforțări să se consolideze. Lituania a avut un diferend cu Polonia, din cauza ținutului Vilnei, care a fost rezolvat în favoarea Poloniei și Rusia sovietică a recunoscut numai frontierele orientale ale acestui stat. Rămâne acum să vedem cum se va rezolva diferendul dintre Rusia sovietică și Estonia.

Evenimentele internaționale de Joi

Și pe ziua de Joi, Moscova a atras atențiunea generală. Capitala sovietică a devenit de câteva zile centrul unei acțiuni diplomatice caracterizată printr'un element de surpriză și de senzațional neobicinuit până acum. Presa din toate țările comentează întrevederile dela Moscova și fac felurite ipoteze asupra scopurilor și rezultatelor posibile. Oficial, atât din izvor german cât și sovietic, se precizează că vizita d-lui Ribbentrop n'ar urmări decât reglementarea problemelor privitoare la viitorul statut al Poloniei. Presa franceză însă consideră insuficient acest motiv oficial. Agenția „Havas" află din Ankara că în cercurile bine informate din capitala Turciei, vizita d-lui Ribbentrop în timpul prezenței d-lui Saracioglu la Moscova, a provocat „o profundă surprindere".

In ce privește prezența d-lui Selter, ministrul de externe estonian, în capitala Rusiei Sovietice, corespondentul agenției „Reuter" află din sursă oficială că între Rusia și Estonia a intervenit un acord pe baza căruia Rusia obține baze navale și aeriene în insulele estone Oesel și Dagoe.

— Agenția „Havas" transmite că „neutralitatea binevoitoare" față de Anglia, adoptată oficial de Portugalia la începutul războiului, tinde să se transforme în ostilitate față de Reich, din cauza acordului germano-sovietic. Guvernul portughez a luat măsuri să ajute pe aliați în domeniul maritim.

— Bugetul de război al Angliei prezintă sporuri considerabile cerând contribuabililor sacrificii „fără precedent" spre a face față unor cheltueli de circa două miliarde de lire sterline. Parlamentul, fără deosebire de partide, a recunoscut necesitatea acestor sacrificii. Cercurile financiare și presa britanică văd în noul buget dovada hotărîrei Marei Britanii de a continua războiul și în acelaș timp dovada imenselor resurse de care dispune Marea Britanie.

— Ambasadorul sovietic la Londra, d. Maisky, a remis lordului Halifax răspunsul la cererea adresată guvernului din Moscova de a da lămuriri asupra acțiunii sovietice în Polonia. Ziarul „Daily Telegraph" crede a ști că guvernul sovietic a răspuns că nu poate da deocamdată o declarație definitivă, întrucât „acțiunea sovietică în Polonia e legată de factori și evenimente pe care guvernul din Moscova nu le poate controla".

— Campania în favoarea proectului de lege privitor la desființarea embargo-ului asupra armelor continuă în Statele Unite. Senatorul Pittmann, președintele comisiei afacerilor străine a Senatului, a ținut o conferință la postul de radio în favoarea acestui proect.

Comisiunea de afaceri străine a Senatului a adoptat proectul. Discuția în Senat va începe Luni.

— Joi au început la Stokholm conversațiile economice între reprezentanții statelor nordice.